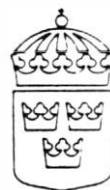


# Motion till riksdagen

1989/90:So633

av Sten Svensson m.fl. (m)

Familjepolitiken



Mot.  
1989/90  
So633

---

## Innehåll

1. Familjen – moderat familjepolitik . . . . .	2
1.1 Alla familjer är olika. . . . .	2
2. Familjepolitiken i vår omvärld . . . . .	3
3. Den socialdemokratiska familjepolitiken . . . . .	4
3.1 Utvecklingen sedan regeringsskiftet 1982 . . . . .	4
3.2 Skatteförslaget och barnfamiljerna . . . . .	5
3.3 Barnomsorgsmålet håller inte . . . . .	5
3.4 S-förslaget om utbyggd föräldraförsäkring. . . . .	6
4. Borgerlig familjepolitik för ökad valfrihet. . . . .	7
5. Familjen och skatten . . . . .	8
5.1 Skatt efter försörjningsbördan. . . . .	8
5.2 Avdrag för barn tillsynskostnader . . . . .	9
5.3 Bättre för ensamföräldrar och underhållsskyldiga . . . . .	9
5.4 Bättre bilavdrag för småbarnsföräldrar . . . . .	9
5.5 Existensminimireglerna. . . . .	10
6. Socialbidragen och barnfamiljerna . . . . .	10
7. Begränsa behovet av inkomstprövade bostadsbidrag. . . . .	11
8. Värdesäkra garantinivån inom föräldraförsäkringen . . . . .	12
9. Trygghet och kontinuitet. . . . .	12
9.1 Låt föräldrarna själva välja barnomsorg . . . . .	12
9.2 Bristen på personal. . . . .	13
9.3 Barnomsorgens mål och innehåll. . . . .	14
9.4 Statsbidrag också för personaldrivna daghem, Pyslingar och andra alternativ . . . . .	14
9.5 Familjedaghemmen och dagbarnvårdarna . . . . .	15
10. Familjepensioneringen . . . . .	16
11. Hemställan . . . . .	17

## 1. Familjen – moderat familjepolitik

Familjen utgör grunden för vår samhällsordning. En fungerande familj ger trygghet i livets olika skeden. Det är i första hand genom familjens försorg som de unga lär sig grundläggande värderingar och normer samt att ta ansvar och visa hänsyn. För de äldre betyder fungerande familjer att ensamhet motverkas och att de får möta och ge omtanke och omsorg.

Med familj avser vi inte bara den traditionella kärnfamiljen utan också andra nära och fasta samlevnadsformer. Många lever som ensamföräldrar och har ensamma ansvaret för barnens försörjning och fostran. Man är en familj oavsett samlevnadsform.

Respekten för familjen som enhet och för dess integritet skall vägleda familjepolitikens utformning. Samtidigt är det viktigt att på olika sätt stödja och underlätta föräldrarnas fostrande roll. Det offentliga har också ett grundläggande ansvar för att ge hjälp och stöd i svåra situationer.

Äktenskapet är den mest förpliktande och tryggaste samlevnadsformen, även om andra samlevnadsformer kan förenas med en stark sammanhållning. Skatte- och bidragssystemen får inte göra det ekonomiskt fördelaktigt att avstå från äktenskap, eftersom detta bl.a. har klara rättsregler till skydd för makar och barn.

Föräldrarnas ansvar för barnens fostran är en grundläggande rättighet och skyldighet. Men det kräver att föräldrarna har ork och tid för sina barn, tar del av deras bekymmer och glädjeämnen, ställer krav och sätter gränser. Framför allt kräver det att de kan förena detta med en ömhet och omtanke som låter barnen förstå att de är viktiga och omistliga.

Under lång tid fördes en politik som underminerade föräldrarnas tilltro till sig själva som fostrare. Institutionerna ansågs vara bättre än hemmet och familjen. Det gjorde föräldrarna osäkra på sig själva. På det sättet svek man barnen, eftersom barn behöver föräldrar med trygghet och självförtroende i sin fostrarroll.

Barn behöver den samhörighet, fostran och omsorg som familjen kan ge. Det är utifrån detta som den moderata familjepolitiken utformats. Vi vill ge föräldrarna möjlighet att verkligen vara föräldrar och att själva få ett större inflytande över den egna familjens situation.

### 1.1 Alla familjer är olika

Familjer är olika och har olika behov. Dessa växlar inte bara mellan familjer utan även inom familjer från barnens späda år upp till tonåren.

Det är av hänsyn till familjens olika önskemål som vi utformar våra familjepolitiska förslag. Det är familjen som bäst kan avgöra vad som passar i olika situationer. Detta är en förutsättning för bra och harmoniska familjeförhållanden både för barn och föräldrar. Politiska beslut får inte lägga hinder i vägen för föräldrar som vill ta ansvar för familjen på det sätt de anser vara bäst. Enskilda sätt att lösa barntillsynen måste ges samma stöd och uppskattning som de former det allmänna erbjuder.

Det kostar mera för en flerbarnsfamilj att leva än för ett hushåll utan barn. Ändå är skatteuttaget detsamma. Barnfamiljerna blir på detta vis allt mer beroende av det allmännas stöd. Detta vill vi ändra på. Familjen måste få möjlighet att göra sina egna val och ekonomiska prioriteringar.

Vi vill stärka familjens möjlighet att nå trygghet och att kunna vara tillsammans. Det grundlägger normer och värderingar som blir bestående hela livet. Att själva kunna fatta de avgörande besluten förstärker familjens trygghet.

I partimotionen 1989/90:Sf259 Bättre välfärd av Carl Bildt m.fl. (m) redogörs bl.a. för den socialdemokratiska familjepolitikens kollaps och för huvuddragen i den moderata familjepolitiken. Målet för denna är att ge föräldrarna möjlighet att få ta ansvar för den egna familjen på det sätt som passar bäst i olika skeden av livet.

I den gemensamma borgerliga partimotionen 1989/90:So642 läggs vidare fram förslag till vårdnadsbidrag för alla barn från ett års ålder upp till skolåldern.

I denna motion behandlas ytterligare ett antal familjepolitiska frågor.

## 2. Familjepolitiken i vår omvärld

Det finns en utbredd uppfattning att välfärdspolitiken på olika områden skulle vara bättre i Sverige än i andra västeuropeiska länder. Så är långt ifrån alltid fallet. Utvecklingen har tvärtom lett till att Sverige på många områden släpar efter. Detta gäller inte minst för barnfamiljernas vidkommande. Vi har därför all anledning att också på detta område förbättra samarbetet med andra europeiska länder och ta lärdom av deras erfarenheter.

Familjepolitiken i Västeuropa skiljer sig på många sätt från den svenska. Familjen betraktas som en enhet och de ekonomiska förutsättningarna för att ta hand om barnen på det sätt som föräldrarna föredrar är i allmänhet betydligt bättre.

Skattetrycket är mestadels väsentligt lägre än i Sverige. Till detta kommer att skattesystemet på olika sätt tar hänsyn till hur många som skall leva på familjeinkomsten.

Familjerna i Västtyskland får ett barnavdrag på skatten med ungefär 9 000 kronor per barn. De som har så låg inkomst att de inte kan tillgodogöra sig detta får i stället ett extra bidrag.

Barnbidrag utgår och ökar för varje barn som föds. Det minskar något med stigande inkomst. Föräldrapenning utgår i tolv månader till den förälder som är hemma. Sex veckor före och åtta veckor efter födseln utgår den enligt inkomstbortfallsprincipen, sedan med ett fast belopp – 2 160 kronor per månad – till den förälder som är hemma med barnet.

I Frankrike har man en familjebeskattningsform som tar hänsyn till hur många som skall leva på inkomsten. Föräldrar och barn under arton års ålder taxeras gemensamt. Den taxerade inkomsten delas sedan med en koefficient som är beroende av antalet familjemedlemmar. Skattelättnaden är begränsad till 11 500 kronor per barn och år.

Ett speciellt bidrag till barnomsorg går direkt till förvärvsarbetande familjer som själva får välja att anställa en person i hemmet – då ett högre belopp betalas ut – eller lämna barnen till daghem. Bidragets storlek är beroende av om föräldrarna arbetar hel- eller deltid.

För att göra det möjligt för familjer att själva ta hand om barnen utbetalas vårdnadsersättning i samband med ett barns födelse och tills detta är tre år.

Den som har tre barn, varav ett under tre års ålder, och slutar förvärvsarbete för att ta hand om barnen får en särskild vårdnadsersättning.

Barnbidrag utgår till barn upp till 17 års ålder. Dessutom kan inkomstprövade tillägg utgå. Till ensamstående föräldrar utgår ett extra bidrag. Ensamstående med barn har också en minimiinkomstgaranti.

En jämförelse visar att de svenska barnfamiljernas ekonomi mestadels är väsentligt sämre än i motsvarande familjetyper i andra västeuropeiska länder. Hänsynen till bärkraften innebär också en bättre utjämning än i Sverige mellan en familjs olika åldrar, vilket i sin tur möjliggör mer tid för barnen.

Även på andra områden av familjepolitiken har Sverige mycket att hämta från andra västeuropeiska länder. Det gäller inte minst barnomsorgen och förskoleverksamheten.

### 3. Den socialdemokratiska familjepolitiken

#### 3.1 Utvecklingen sedan regeringsskiftet 1982

Sedan regeringsskiftet 1982 har hushållen i genomsnitt drabbats av skattechöjningar på nära 20 000 kronor. För barnfamiljerna har skatterna höjts ännu mer, de har t.ex. drabbats särskilt hårt av höjningarna av el- och bensinskatterna och har dessutom mist det tidigare förvärvsavdraget för förvärvsarbetsande föräldrar med barn under 16 år. Detta har gjort barnfamiljerna ännu mer utsatta och beroende av bidrag och stöd.

Det samlade familjestödet har dessutom allt mer förskjutits mot bidragen till den kommunala barnomsorgen. Samtidigt har småhusägandet missgynnats trots att det är den boendeform som de allra flesta barnfamiljer föredrar. Allt detta har ytterligare minskat barnfamiljernas möjlighet att själva bestämma över sin tillvaro. Valfriheten har minskat och styrningen ökat.

Mycket få föräldrar har ekonomisk möjlighet att själva ta hand om barnen. Många har i stället tvingats öka sin arbetstid från kort deltid till lång deltid eller till heltidsarbete för att klara ekonomin. Därigenom har de fått mindre tid över för barnen. Andra har fått använda sina besparingar till löpande konsumtion eller nödgats låna av släktingar eller kreditinstitutioner. Hushållssparandet ligger sedan 1983 nära och numera t.o.m. klart under noll. Detta är unikt i vår del av världen och innebär att allt fler hushåll saknar en buffert för ekonomiska påfrestningar. Detta minskar givetvis ytterligare hushållens trygghet och möjlighet att planera.

”Den nya fattigdomen” har blivit ett begrepp. Den beror inte på att lönerna är för låga utan på den extremt höga beskattningen som inte tar någon hänsyn till försörjningsbördan.

Detta höga skattetryck har blivit möjligt genom att skatterna gjorts allt mer dolda som t.ex. de allt högre löneskatterna, momsens och andra indirekta skatter. Den totala skatten för en inkomsttagare med en lön på 10 000 kronor i månaden är i dag över 100 000 kronor om året inklusive arbetsgivaravgifter. Även om de arbetsgivaravgifter som medför förmåner som sjukpenning och ATP frånräknas blir skatten i detta fall över 80 000 kronor! Självfallet medför detta ett allt större beroende av bidrag och stöd av olika slag, också i hushåll som med ett rimligare skattetryck skulle ha en hygglig ekonomi.

Den nya fattigdomen har härigenom blivit ett begrepp. Särskilt allvarligt är läget för dem som uppbär inkomstprövade bidrag som minskar eller försvinner vid en inkomstökning. De som bäst behöver en inkomstförstärkning får därigenom ofta behålla minst av denna. Detta gör det svårt att av egen kraft förbättra sin situation.

En mycket stor grupp bidragstagare utgörs av ensamstående män utan barn. Hit hör också många frånskilda män som har betydande ekonomiska svårigheter på grund av underhållsbidrag, kostnader för att kunna träffa barnen och behov av ny bostad.

### 3.2 Skatteförslaget och barnfamiljerna

Den skatteomläggning inför år 1991 som socialdemokraterna och folkpartiet i princip är överens om leder till väsentliga skattehöjningar för många barnfamiljer.

Det blir nämligen barnfamiljerna som hårdast kommer att drabbas av de kraftigt höjda skatterna på el, olja och bensin, resor m.m. liksom av de höjda boendeskatterna. För att begränsa antalet barnfamiljer som råkar ut för försämringar föreslås samtidigt en betydande höjning av barnbidragen från 1991.

Dessutom räknar man med att behöva genomföra en sådan omläggning av de inkomstprövade bostadsbidragen att ytterligare ett stort antal barnfamiljer görs beroende av dessa. För de nya bostadsbidragsberoende barnfamiljerna kan resultatet dessutom bli att de får behålla mindre än i dag av en inkomstökning. Stick i stäv med syftet med skatteomläggningen.

Detta innebär att ytterligare barnfamiljer kan hamna i den s.k. fattigdomsfällan.

### 3.3 Barnomsorgsmålet håller inte

Också den ensidiga satsningen på den kommunala barnomsorgen håller på att bryta samman. Enbart i Stockholm står i dag 112 daghemsavdelningar stängda. Vidare har man tvingats skriva ned barnantalet vid ett antal daghemsavdelningar. Sammantaget innebär detta ett bortfall på drygt 3 300 daghemsplatser, främst på grund av personalbristen.

Motsvarande gäller i många andra kommuner.

Kommunförbundet beräknar behovet av daghems- och familjedaghemsplatser till 430 000-450 000 år 1991, då löftet om barnomsorg för alla barn över arton månader vars föräldrar förvärvsarbetar eller studerar skulle vara uppfyllt. (I den lägre siffran har viss hänsyn tagits till den föreslagna utbyggda föräldraförsäkringen.) Detta skall jämföras med de ca 350 000 förskolebarn som hösten 1989 var inskrivna i daghem eller familjedaghem och den genomsnittliga utbyggnaden åren 1984-1988 på 15 800 platser per år.

Det blir allt mer uppenbart att regeringens löfte om full behovstäckning inom barnomsorgen inte kommer att kunna uppfyllas.

Samtidigt har allt fler föräldrar hamnat i en orimlig situation. Det har med regeringens politik blivit allt omöjligare för föräldrarna att ordna sin barnomsorg själva. Vare sig de vill det eller inte tvingas de in i ett beroende av den kommunala barnomsorgen. När denna, som nu allt oftare sker, sviktar står föräldrarna utan varje möjlighet att ordna för barnen.

Allt oftare kommer också rapporter om daghem som tvingas begränsa öppethållandet, om småbarnsfamiljer som vägras plats därför att de inte anses förvärvsarbета tillräckligt många timmar osv. Föräldrarna är ofta helt rättslösa och utelämnade.

Beslutet om "full behovstäckning" 1991 framstår för allt fler föräldrar och anställda inom den kommunala barnomsorgen som ett direkt hån.

Trots detta vägrar socialdemokraterna kategoriskt att ändra sin rigida inställning gentemot enskilda initiativ. De säger fortfarande kategoriskt nej till vårdnadsbidrag, som skulle göra det möjligt för de föräldrar som önskar att själva ordna sin barnomsorg, till personaldrivna daghem eller till den s.k. Uppsalamodellen, som innebär att dagbarnvårdare också får ha egna barn "inskrivna".

De socialistiska principerna är viktigare än hänsynen till familjernas behov och önskemål.

### 3.4 S-förslaget om utbyggd föräldraförsäkring

I budgetpropositionen föreslår regeringen att föräldraförsäkringen byggs ut till femton månader enligt inkomstbortfallsprincipen från den 1 juli 1990 för barn födda i oktober 1989 eller senare. (Inkomstbortfallsprincipen innebär 90 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.) Från den 1 juli 1991 avses försäkringen utsträckas till arton månader enligt inkomstbortfallsprincipen.

Det är utomordentligt viktigt att de föräldrar som så önskar får möjlighet att själva ta hand om sina små barn eller att, om de vill eller måste förvärvsarbета, de får möjlighet att ordna på bästa möjliga sätt för barnen.

Vi kommer i denna motion att yrka avslag på förslaget om utbyggd föräldraförsäkring, därför att detta inte motsvarar dessa krav. Den av socialdemokraterna föreslagna föräldraförsäkringen skulle nämligen ytterligare vidga orättvisorna, förstärka styrningen av småbarnsfamiljerna och många gånger tvinga fram planeringsåtgärder i strid med familjens egna önskemål och behov.

Nackdelarna med föräldraförsäkringen är:

- a) att den slår orättvist och delvis slumpmässigt. Sjukpenningen åtta månader före barnets födelse bestämmer föräldrapenningens storlek (åtminstone för de första sex månaderna). Den som vid denna tidpunkt studerade, var arbetslös eller arbetade hemma lyfter endast det s.k. garantibeloppet på 60 kronor, ett belopp som under flera år inte ens tillåtit öka i takt med inflationen. Högsta möjliga föräldrapenning är i år 550 kronor om dagen. Under arton månader skulle således föräldrapenningen variera mellan 32 820 kronor och 300 700 kronor.
- b) Systemet tvingar fram planeringsåtgärder av olika slag, många gånger i strid med familjens egna önskemål.

För den som saknar arbete eller endast förvärvsarbetar på deltid kan det bli nödvändigt att söka ett så värlönat heltidsarbete som möjligt åtta månader före nedkomsten eller att gå upp till heltid och sedan arbeta så ett par månader. Sex månader före nedkomsten kan man sedan åter gå ned till deltid eller ta tjänstledigt utan att föräldrapenningen påverkas.

De som inte har – eller tar – den möjligheten lyfter som ovan nämnts endast garantibeloppet.

Föräldrapenningen får sedan inte sänkas (även om sjukpenningen sänks) förrän barnet fyllt två år (två och ett halvt år om modern då är gravid på nytt). Föds ytterligare barn inom två och ett halvt år följer den höga föräldrapenningen med för detta barn. Och för ev. ytterligare barn...

- c) Föräldrapenningen betalas bara ut till föräldrar som helt eller delvis avhåller sig från förvärsarbete. Den som måste förvärsarbete heltid kan inte få ut någon föräldrapenning alls. Detta gäller även om föräldrarna inte får kommunal barnomsorg utan måste betala hela barntillsynskostnaden själva. (Löftet om full behovstäckning från år 1991 gäller bara barn över arton månader.)
- d) Också småbarnsföräldrar som t.ex. önskar arbeta halvtid med hjälp av halv föräldrapenning från det barnet är ett år kommer ofta att få svårt att få kommunal barnomsorg. Många hårt pressade kommuner kommer med utgångspunkt från löftet om barnomsorg för alla barn över arton månader att tvingas avvisa föräldrar med mindre barn och i stället hänvisa till den utbyggda föräldraförsäkringen. Detta innebär att många, kanske de flesta föräldrar inte kommer att ha någon möjlighet att förvärsarbete på deltid innan barnet är arton månader för att spara delar av föräldraförsäkringen till tiden därefter. När de arton månaderna har gått är försäkringen uttömd.
- Detta gäller också om båda föräldrarna arbetar halvtid med hjälp av halv föräldrapenning för var och en och turas om med tillsynen av barnet till dess det blir arton månader.
- e) När föräldraförsäkringen är uttömd kvarstår orättvisorna i barnomsorgsstödet i all sin prakt, upp till 65 000 kronor om året eller mer per barn för dem som kan och vill använda sig av kommunal eller kooperativ barnomsorg och noll kronor för de övriga.

#### 4. Borgerlig familjepolitik för ökad valfrihet

I en gemensam borgerlig partimotion förs en rad mycket viktiga förslag fram i syfte att öka familjernas valfrihet: att ge föräldrarna mer tid för barnen och ge rättvisa villkor för småbarnsfamiljer i alla delar av vårt land. Vi säger nej till socialdemokraternas förslag till utbyggd föräldraförsäkring.

Motionen omfattar bl a följande förslag.

- Ett skattepliktigt vårdnadsbidrag om 15 000 kronor per barn och år införs för alla barn mellan 1 och 7 års ålder. Vårdnadsbidraget påverkar inte bostadsbidragen.
- Avdragsrätt införs för styrkta barnomsorgskostnader upp till 15 000 kronor per barn och år.
- Statsbidragen till kommunerna minskas med motsvarande 12 000 kronor per heltidsplats. Samtidigt ger förslagen möjlighet att öka föräldraavgifterna vid kommunal barnomsorg med lika mycket. Klyftan i stöd mellan kommunal barnomsorg och andra alternativ minskar därigenom.
- Rätt att räkna ATP-år för vård av eget barn till dess att barnet blir sju år. Detta gör det möjligt för hemarbetande flerbarnsföräldrar att ändå uppnå de 30 ATP-år som krävs för full pension.

För en tvåbarnsfamilj med en förälder hemma innebär vårdnadsbidraget en förbättring på ca 24 000 kronor om året efter skatt. Ordnar denna familj i stället barntillsynen privat får de 30 000 kronor mer i handen än i dag, om de kan visa upp kostnaderna. Härigenom skapas förutsättningar för att komma till rätta med en svart sektor i ekonomin och för att ge privata dagmammor, "barnflickor" m.fl. sociala förmåner.

Skulle tvåbarnsfamiljen föredra kommunal barnomsorg ökar möjligheterna att snabbt få plats, eftersom många föräldrar genom vårdnadsbidraget fått möjlighet att välja andra alternativ, som de anser passar bättre.

I denna motion läggs en rad kompletterande moderata förslag som är ägnade att ytterligare förbättra föräldrarnas möjlighet att ta ansvar för de sina, välja arbetsfördelning och av egen kraft förbättra sin situation.

## 5. Familjen och skatten

### 5.1 Skatt efter försörjningsbörda

I Sverige tas, i motsats till flertalet andra västländer, ingen hänsyn till försörjningsbördan. I motion 1989/90:Sk403 av Carl Bildt m. fl. (m) föreslås därför att ett grundavdrag för alla barn införs vid den kommunala beskattningen.

Vårt förslag innebär:

- Grundavdrag för barn med 15 000 kronor per hemmavarande barn upp till 18 års ålder vid den kommunala beskattningen. Avdragsrätten skall också omfatta hemmavarande barn mellan 18 och 20 år som går i gymnasieskolan och uppbar studiestöd.
- De som har så låga inkomster och/eller så många barn att de inte kan utnyttja grundavdraget fullt ut kompenseras genom "negativ skatt". Därigenom kommer alla att kunna tillgodogöras avdragets effekt fullt ut.

Förslaget bör genomföras under en treårsperiod. Fullt utbyggt ger grundavdraget en skattelättnad på 4 500 kronor per barn. För en trebarnsfamilj ökar genom avdraget den disponibla inkomsten med 13 500 kronor om året.

Tillsammans med vårdnadsbidraget skulle detta betyda mycket för familjerna och inte minst ge dem möjlighet till mer tid över för barnen.

### 5.2 Avdrag för barntillsynskostnader

I den gemensamma borgerliga partimotionen om familjepolitiken föreslås som nämnts att en rätt införs till avdrag för styrkta barntillsynskostnader. Avdragsrätten bör uppgå till högst 15 000 kronor per barn i åldern ett till sju år. Förslaget kombineras med införande av ett skattepliktigt vårdnadsbidrag på 15 000 kronor per barn i motsvarande ålder.

Med ett sådant system skulle förvärvsarbetande föräldrar kunna betala mer än vad som nu är möjligt för enskild barnomsorg. Har familjen två småbarn ökar deras möjlighet att betala med 30 000 kronor. Detta är också ett betydligt bättre sätt att komma till rätta med den "svarta" barnomsorgen än barnomsorgsminister Lindqvists recept att "göra skattemyndigheterna mer effektiva".

Det blir med det föreslagna systemet också möjligt för småbarnsföräldrar



att betala en betydligt högre avgift än i dag till den kommunala barnomsorgen. Detta minskar behovet av bidrag till den offentliga barnomsorgen och därmed också klyftan i stöd mellan olika barnomsorgsalternativ.

Vi anser att en successivt allt större del av barnomsorgsstödet bör följa barnet för att ge familjen största möjliga valfrihet.

### **5.3 Bättre för ensamföräldrar och underhållsskyldiga**

Var femte barnfamilj är ett hushåll med en ensamstående vårdnadshavare. I drygt var tionde barnfamilj sambor vårdnadshavaren med någon annan än barnets andre förälder. Ensamboende vårdnadshavare har en mer utsatt situation än samboende. De har ofta sämre ekonomiska förutsättningar och sämre ekonomisk trygghet. De har mindre tid för samvaro med barnen.

Samtidigt har många underhållsskyldiga en bekymmersam situation. Trots detta har inkomstskattutredningen (RINK) föreslagit att den redan begränsade rätten till avdrag för underhållsbidrag skulle tas bort. Avdraget för underhållsbidrag utgår i dag med högst 3 000 kronor per barn, medan underhållsbidrag normalt fastställs till bortåt 12 000 kronor eller mer för varje barn och år. (Bidragsförskottet som garanteras barn med underhållsbidrag uppgår 1990 till 11 880 kronor.)

Ett borttagande av avdragsrätten skulle ytterligare föresvara för en underhållsskyldig att bidra till sina barns försörjning, vilket också skulle urholka inställningen att båda föräldrarna har ansvar för barnen.

Vi tar bestämt avstånd från sådana förslag. De förslag som läggs fram i denna motion är däremot alla ägnade att underlätta såväl för ensamföräldrar som för andra barnhushåll. Det är enligt vår mening också viktigt att förstärka, inte ytterligare urholka, den underhållsskyldiges möjlighet att bidra till sina barns försörjning.

Regeringen bör därför ges i uppdrag att lägga fram förslag till förbättrad avdragsrätt för underhållsskyldiga föräldrar. Detta skulle i sin tur öka deras förmåga att betala underhållsbidrag, vilket minskar det allmännas kostnader för bidragsförskott.

### **5.4 Bättre bilavdrag för småbarnsföräldrar**

För att få rätt att dra av för resa med bil mellan bostad och arbetsplats krävs en minsta tidsvinst på två timmar jämfört med om resorna företas med allmänna kommunikationsmedel.

Vid dessa beräkningar medräknas inte den tid det tar att lämna och hämta barn på daghem och liknande. Ändå kan det i många fall t.o.m. vara så att daghemmet ännu inte öppnats vid den tidpunkt då föräldern måste ta tåget eller bussen för att hinna i tid till sitt arbete!

Föräldrar har enligt föräldrabalken ett vårdansvar gentemot sina barn även om de förvärvsarbetar. Resor till och från daghem, familjedaghem e. dyl. kan därför inte betraktas som en helt privat angelägenhet för föräldrarna. Ett minimikrav måste vara att småbarnsföräldrar vid beräkningen av tidsvinsten också får beakta den tid det tar att lämna och hämta barnen.

## 5.5 Existensminimireglerna

Mot. 1989/90  
So633

Reglerna om existensminimum syftar till att sätta ned skatten så mycket för bl.a. inkomsttagare med stor försörjningsbörda att de kan leva på det som blir kvar av inkomsten.

Från moderata samlingspartiets sida har vi under en följd av år reagerat mot tillämpningen av existensminimireglerna. En av grunderna för existensminimireglerna är som nämnts "stor försörjningsbörda". Trots det beviljas inte ens en familj där modern på heltid vårdar sex småbarn existensminimum, därför att modern anses "frivilligt avhålla sig från att arbeta". (Dag-hemsvård av de sex barnen skulle kosta 360 000 kronor eller mer om året!) Ej heller boende i eget hus, om än aldrig så högt belånat, medger rätt till existensminimum, såvida huset inte är av "enklaste beskaffenhet", dvs närmast obeboeligt för en barnfamilj.

Vi har därför krävt att existensminimireglerna skyndsamt ändras så att det klart framgår att de också får tillämpas

- vid boende i eget hem av normal beskaffenhet,
- om en förälder själv vårdar flera småbarn.

Vidare bör enligt vår mening också nödvändiga barntillsynskostnader beaktas.

Existensminimireglerna är inte lämpliga som ett mera varaktigt stöd till personer med låg skatteförmåga. Så länge en inkomsttagare ligger under existensminimum kommer nämligen varje inkomstökning i sin helhet att gå till skatt, eftersom nedsättningen av skatten minskar i samma utsträckning.

Samma marginaleffekter uppstår emellertid i realiteten också för den som ligger under de kommunala socialbidragsnormerna och som har rätt till socialbidrag.

Till detta kommer att det enligt vår mening inte är rimligt att ett stort antal hushåll skall vara hänvisade till socialbidrag för att kunna betala skatten. Så långt möjligt bör i stället hänsyn till den låga skatteförmågan i första hand tas genom nedsättning av skatteuttaget och inte genom behovsprövade bidrag.

En självklar princip bör enligt vår mening vara att den som betalar skatt inte skall behöva hänvisas till socialbidrag så länge det i stället är möjligt att nedsätta skatten. Det bör också klart framgå att existensminimireglerna även får tillämpas vid boende i eget hem av normal beskaffenhet och om en förälder själv, helt eller delvis, vårdar egna små barn. Detta bör ges regeringen till känna.

## 6. Socialbidragen och barnfamiljerna

Olika utredningar tyder på att bidragstagare med barn i allmänhet betalar betydligt mer i inkomstskatt än de erhåller i socialbidrag. De måste med andra ord söka socialbidrag för att kunna betala skatten. En stegvis sänkning av skattetrycket tillsammans med införandet av det tidigare nämnda grundavdraget för barn skulle innebära väsentligt bättre möjligheter för barnfamiljerna att klara sig på sin lön också efter det att skatten betalats.

Socialbidragen skall utgöra ett sista skyddsnät när ekonomin inte räcker till för en skälig levnadsnivå. Erfarenheten av socialtjänstlagen är att socialbidrag förvägras familjer där en förälder frivilligt tar hand om barnen.

Av en dom i regeringsrätten 1987 framgår att inte ens en familj med tre småbarn på ett, tre och sju år har rätt till kompletterande socialbidrag om inte båda makarna utnyttjar möjligheten att heltidsarbeta. (I det aktuella fallet arbetade mannen heltid medan hustrun arbetade sex timmar om dagen.)

I den gamla socialhjälpslagen var vård av små barn socialhjälpgrundande. Så ej med den nya socialtjänstlagen, trots dess stolta portalparagraf: Verksamheten skall bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

En hemarbetande förälder, som inte ställt sig i daghems- och arbetslöshetskö anses "frivilligt avhålla sig från att arbeta" trots att hon eller han utför ett arbete som på daghem skulle kosta ca 130 000 kronor för två barn och nära 200 000 kronor för tre barn.

Socialbidrag är som nämnts alltid en nödlösning som så långt möjligt skall undvikas bl a genom ett rimligt skattesystem. När behov av socialbidrag trots allt uppstår bör egen vård av barn jämföras med motsvarande förvärvsarbete.

Socialtjänstlagen måste därför ändras så att det klart framgår att vård av egna småbarn betraktas som jämbördigt med motsvarande förvärvsarbete.

## 7. Begränsa behovet av inkomstprövade bostadsbidrag

De inkomstprövade bostadsbidragen har stoppat till de värsta hålen i betalningssvaga eller skattetyngda barnfamiljers plånböcker. Den dystra sanningen är emellertid att de samtidigt gör det svårare för dessa familjer att förbättra sin ekonomi. Familjer med bostadsbidrag betalar inte bara marginalskatt vid inkomstökningar utan mister också 20 procent av inkomstökningen i bostadsbidrag.

Detta drabbar också tillskottet till familjeekonomin när en hemarbetande förälder tar förvärvsarbete. Ju fler barn det finns i en familj, desto mindre blir i allmänhet behållningen av detta förvärvsarbete sedan skatt, minskade bostadsbidrag och barn tillsynskostnader räknats bort. Man har varken råd att förvärvsarbete eller att stanna hemma hos barnen.

Den ändring av reglerna som beslöts 1987 innebar dessutom en hårdare knytning av bostadsbidraget till boendekostnaderna. Detta innebär en ökad styrning av familjerna och en mindre valfrihet i fråga om boendet. Det kan t. ex. få till följd att barnfamiljer som bor på landsbygden finner det lönande att flytta till en tätort och en dyrare bostad i stället för att bo kvar på landsbygden och bekosta resorna till och från arbetet. Totalkostnaden för båda alternativen kan vara lika stor. Skillnaden är att bostadsbidraget blir väsentligt högre i det förra fallet.

I ett annat avseende har regeringen däremot tagit fasta på förslag som vi sedan länge fört fram. Vi har visat att den helt övervägande delen av familjer med fyra eller fler barn har bostadsbidrag. För att minska de orimliga marginaleffekterna i dessa hushåll och öka deras förmåga att själva förbättra sin ekonomi har vi därför krävt att de inkomstprövade bostadsbidragen så långt möjligt bör ersättas av grundavdrag vid beskattningen, lägre inkomstskatter och flerbarnstillägg. Från och med 1988 upphörde också det statliga bostads-

bidraget från fjärde barnet och ersattes av ett förhöjt flerbarnstillägg. Förra året gick man vidare på denna väg, vilket är bra.

Mot. 1989/90  
So633

Regeringen aviserar nu sin avsikt att förelägga riksdagen ett förslag om reformerad bostadsfinansiering samtidigt med förslagen till skatteomläggning inför år 1991. Avsikten är att samtidigt med dessa förslag också förelägga riksdagen förslag om bostadsbidrag fr.o.m. år 1991.

Som vi tidigare påpekat i denna motion vore det mycket olyckligt om de aviserade propositionerna skulle leda till att ännu fler barnfamiljer gjordes beroende av inkomstprövade bostadsbidrag. Skatteomläggningen bör i stället utformas så att skattetrycket samtidigt sänks, hänsyn tas till barnfamiljernas lägre skatteförmåga och så att beroendet av inkomstprövade bostadsbidrag minskar.

Vid utformningen av sitt förslag till bostadsbidrag för barnfamiljerna bör regeringen förbättra barnfamiljernas valfrihet i boendet genom att en mindre del av bostadsbidraget knyts till boendekostnaden. Regeringen bör vidare lägga fram en plan för hur bostadsbidragen för merparten av bidragstagarna successivt skall kunna ersättas med andra åtgärder som vidgar barnfamiljernas valfrihet och minskar marginaleffekterna vid en inkomstökning.

Målet bör vara att barnfamiljer som betalar skatt inte skall behöva uppbära inkomstprövade bidrag. De barnfamiljer som behöver inkomstprövade bidrag skall inte samtidigt behöva betala skatt.

## 8. Värdesäkra garantinivån inom föräldraförsäkringen

Vid vår kritik ovan av regeringens förslag till utbyggd föräldraförsäkring har vi också påtalat bristerna i den s.k. garantinivån. Denna, som f.n. är 60 kronor om dagen följer inte med löneutvecklingen, vilket föräldrapenningen automatiskt gör. Detta drabbar naturligtvis främst de försäkringsmässigt sämre ställda och gör att klyftan i stöd ökar ytterligare.

Från moderat håll har vi upprepade gånger påtalat det orimliga i detta och föreslagit att garantinivån skall bestämmas till 1/365 av basbeloppet för varje dag. Det skulle i år motsvara 82 kronor om dagen.

## 9. Trygghet och kontinuitet

### 9.1 Låt föräldrarna själva välja barnomsorg

De första åren i livet är av avgörande betydelse för barnens fortsatta utveckling. Före tre års ålder grundläggs en människas personlighet.

Ett grundläggande behov hos det lilla barnet är att det får känna sig älskat och accepterat av en eller ett fåtal vuxna. I samspelet med föräldrar eller annan vuxen läggs grunden till barnens jaguppfattning och självförtroende. Den känslomässiga tryggheten är särskilt viktig för barn under tre år. Den ger tillvaron den stabilitet som är en förutsättning för en harmonisk utveckling.

De flesta småbarnsföräldrar vill själva få möjlighet att ta hand om sina barn under de första viktiga åren. Bra barnomsorg i olika former är dock ett nödvändigt och viktigt stöd för föräldrar och barn. Föräldrar som förvärsar-

betar måste veta att barnen har det bra. Barnomsorgen måste vara av hög kvalitet och ge barnen trygghet och kontinuitet i omsorgen.

Föräldrarna vet bäst vilken barnomsorg som är bäst för de egna barnen. Det är viktigt att föräldrarna kan välja den omsorgsform de har mest förtroende för; att de själva är hemma hos barnen, att en annan vuxen går in medan föräldrarna arbetar. För många barn ger morfar, farmor, granne eller dagmamma/pappa känslomässig trygghet. Andra vill ha daghem i enskild eller kommunal regi eller trefamiljssystem.

Dessa önskemål tillgodoses genom våra förslag om vårdnadsbidrag och rättvisa statsbidrag till olika former av barnomsorg.

## 9.2 Bristen på personal

De flesta daghem torde vara av god kvalitet. Kommunala daghem med stora barngrupper och stor omsättning på personal har dock blivit allt fler. Personalen får då svårt att ge den känslomässiga trygghet och varaktiga kontakt som är så viktig under barnens första levnadsår. Med den stora personalomsättning som i dag finns vid många daghem vågar inte barnen "investera" sina känslor i någon. De blir i stället oroliga och otrygga.

Daghempersonalen lägger ner ett stort arbete för att skapa en god föräldrakontakt och en god miljö för barnen. Många gånger är dock uppgiften omöjlig på grund av alltför stora barngrupper och långa vistelsetider för barnen. Daghemspersonalen känner sig ofta maktlös och otillräcklig vilket i sin tur kan leda till vantrivsel och känsla av vanmakt.

Personalbristen inom den kommunala barnomsorgen har blivit ett snabbt växande problem. Många daghem har inte kunnat öppnas på grund av personalbrist. Andra har tvingats stänga. De föräldrar som drabbas får stora svårigheter att ordna sin barnomsorg med ytterligare otrygghet för barnen.

Socialstyrelsen har också sagt ifrån att det inte kommer att finnas personal nog för att uppfylla socialdemokraternas löfte om kommunal barnomsorg för alla barn över 18 månader år 1991. Genom att förhindra andra alternativ än kommunala daghem eller möjligen föräldrakooperativ liksom genom sin negativa inställning till dagbarnvårdarna binder regeringen ris åt egen rygg. Risken är överhängande för en helt oacceptabel urholkning av standarden och kvaliteten inom den kommunala barnomsorgen. Att detta i sin tur skulle leda till ytterligare personalflykt säger sig självt.

En av flera orsaker bakom daghemskrisen kan vara de små möjligheter som personalen i dag har att påverka sin arbetssituation. Möjligheten att byta arbetsgivare finns inte heller i någon större utsträckning. Inte heller tillåts forskollärare att driva daghem i egen regi där det finns möjligheter att utveckla egna idéer. Det kommunala monoopolet medför att det inte finns så stort utrymme för alternativ eller utveckling av verksamheten. Detta drabbar både familjerna och personalen.

Nämnas bör att de alternativa daghem som trots allt finns inte bara har mindre personalomsättning utan också betydligt fler sökande till lediga tjänster. Säkerligen skulle också fler stanna inom barnomsorgen om det blev möjligt att få statsbidrag också för deltid daghem, öppna t.ex. 5–7 timmar.

### 9.3 Barnomsorgens mål och innehåll

Det offentliga utbudet av barnomsorg skall ses som ett komplement till föräldrarnas vård och omsorg och ge möjlighet för båda föräldrarna att förvärvsarbeta. Många föräldrar önskar själva vårda sina barn under de första viktiga småbarnsåren. Vårdnadsbidraget och grundavdragen för barn ger ökade möjligheter till detta.

Omsorgen om barnen skall utformas med utgångspunkt från familjens önsningar och barnens behov. Hänsyn skall i första hand tas till vad som i det enskilda fallet är bäst för barnen. Det förutsätter att det finns många alternativ att välja mellan och att det allmänna stöd är neutralt och rättvist.

Enligt vår mening måste barns behov av att lära tas till vara. I en partimotion 1989/90:Ub801 föreslås att barnen normalt skall börja lågstadiet vid sex års ålder, såvida inte en senare skolstart skulle visa sig bättre för barnet. Därutöver behöver barnen före skolstarten en bättre förberedelse för skolan än vad som erbjuds idag.

Allteftersom barnen blir äldre och den intellektuella och känslomässiga mognaden ökar bör kunskapsförmedling och färdighetsträning öka. Barn har behov av pedagogisk träning som förberedelse för skolan så att deras nyfikenhet och intresse att lära stimuleras. De behöver också lära sig att ta hänsyn, vänta, koncentrera sig och samarbeta för att på så vis få en grund för goda arbetsvanor och inläring.

Vi föreslår därför att skolstyrelsen skall vara ansvarig för den del av verksamheten i den kommunala förskolan som förbereder barnen för lågstadiet under året före skolstarten. I konsekvens med detta krav bör skolöverstyrelsen få uppdraget att utforma det pedagogiska programmet för denna del av verksamheten. Den allmänna förskolan bör ses som basen i skolsystemet och utvecklas mot en mer skolförberedande förskola.

Det pedagogiska programmet skall utgå ifrån att varje människa är unik och har ett egenvärde. Det skall bygga på den tradition av humanism och medmänsklighet som grundas på kristna värderingar och förmedla konkret kunskap om demokratiska värderingar. Den pedagogiska verksamheten skall hos barnen befästa grunduppfattningen att alla har lika värde samt rätt till självbestämmande och integritet.

### 9.4 Statsbidrag också för personaldrivna daghem, Pysslingar och andra alternativ

Statsbidragen till barnomsorgen slår mycket orättvist. I förhållande till antalet barn missgynnas kommuner utanför storstadsområdena, mer ju mer glesbygdsbetonad kommunen är. Bidragen verkar också starkt styrande på kommunernas möjlighet att anpassa barnomsorgen till de lokala behoven. På sikt bör därför dessa statsbidrag liksom andra specialdestinerade statsbidrag försvinna. De bör enligt vår mening ersättas av bl.a. vårdnadsbidrag, icke styrande "klumpbidrag" samt bättre skatteutjämningsbidrag.

Så länge de särskilda statsbidragen till barnomsorgen kvarstår är det dock angeläget att göra dem mer neutrala och mindre orättvisa.

Det är i dag möjligt för föräldrakooperativ att driva daghem med samma statliga stöd som kommunala daghem. En förutsättning är att de tas upp i

kommunens barnomsorgsplan. Även "ideella" organisationer kan ha en sådan rätt till statsbidrag. Personaldrivna daghem har däremot ingen rätt till statsbidrag, trots att det borde vara en mycket naturlig och stabil verksamhetsform, ej heller daghem av typ Pysslingen.

För att förbättra valfriheten för både föräldrar och personal bör enligt vår mening alla daghem, som uppfyller de kvalitetskrav som alltid måste ställas, ha rätt till samma statsbidrag som de kommunala eller kooperativa daghemmen.

De statsbidragsregler som numera gäller innebär att bidrag endast betalas ut till daghem som är öppna minst åtta timmar om dagen. Detta omöjliggör i praktiken tillkomsten av sådana förskolor som är öppna t.ex. sex timmar om dagen och som skulle tillgodose både barnens behov av pedagogik och samvaro och tillsynsbehovet för många föräldrar med kortare arbetstid.

Statsbidraget till deltidförskolorna är orimligt lågt i förhållande till heltidförskolorna. En hel deltidförskoleavdelning får samma statsbidrag som en enda daghemsplats. Statsbidragen till heltidsdaghem, daghem öppna kortare tid än åtta timmar samt till deltidförskolorna bör ges en likvärdig utformning.

Deltidförskolor som drivs av annan huvudman än kommunen får inte heller något som helst statsbidrag med gällande regler. Detta är orimligt. Kristna förskolor eller förskolor med alternativ pedagogik skulle utgöra ett för både föräldrar och personal välkommet komplement till de kommunala deltidförskolorna. De bör således få samma statsbidrag som de kommunala deltidförskolorna.

Driver Svenska kyrkan daghem eller deltidförskola bör likaså likvärdiga statsbidrag utgå.

### **9.5 Familjedaghemmen och dagbarnvårdarna**

Familjedaghemmen utgör ett värdefullt alternativ i barnomsorgen.

Vård i stora grupper är t.ex. många gånger mindre lämplig för de riktigt små barnen av såväl psykologiska som medicinska skäl. Små barn är infektionskänsliga eftersom deras immunförsvar ännu inte är färdigutvecklat.

Familjedaghem är ett outhärligt alternativ för infektionskänsliga barn överhuvudtaget, för barn som behöver en lugnare miljö, för många glesbygdsbarn och för barn vars föräldrar arbetar på obekvämt arbetstid. Många skolbarn orkar inte med att även efter sin arbetsdag i skolan vistas i en kollektiv miljö. Familjedaghemmen är således i många fall ett lika bra eller bättre alternativ än fritidshemmen.

Trots detta missgynnas familjedaghemmen i många avseenden av den socialdemokratiska regeringen. Statsbidraget för en daghemsplats uppgår till nära 32 000 kronor medan familjedaghem endast får 18 000 kronor per plats och då endast för barn inskrivna minst 7 tim./dag. (För barn inskrivna mindre än 7 tim./dag blir statsbidraget endast 8 000 kronor.) Detta kan göra en familjedaghemsplats dyrare för kommunen, även om den i verkligheten kostar mindre.

Regeringen motsätter sig också statsbidrag för dagbarnvårdares egna barn (Uppsalamodellen). Endast om dagbarnvårdarna byter barn med varandra

räknas vården som ett riktigt och statsbidragsberättigat arbete. Resultatet av denna otidsenliga inställning kan bli att dagbarnvårdarna slutar med sitt arbete och att både deras egna barn och övriga dagbarn i stället tvingas ställa sig i barnomsorgskön.

Statsbidragsreglerna bör enligt vår mening skyndsamt ändras så att missgynnandet av familjedaghemmen och dagbarnvårdarna upphör.

Sammanfattningsvis anser vi sålunda att statsbidragsregler till barnomsorg likställer alternativa daghem (även personaldrivna, Pysslingdaghem m.fl.) och inte missgynnar familjedaghemmen. Egna barn i familjedaghem enligt den s.k. Uppsalamodellen bör också ges rätt till statsbidrag. Vidare bör statsbidrag utgå för daghem öppna kortare tid än åtta timmar samt till alternativa deltidförskolor, allt i enlighet med vad som ovan beskrivits.

## 10. Familjepensioneringen

Nya regler för efterlevandeskyddet inom den allmänna försäkringen har trätt i kraft 1 januari 1990. Även om dessa i allmänhet innebär förbättringar för änkor, änklingsar och sambor med barn upp till tolv års ålder samtidigt som barnpensionerna förbättras kommer den livsvariga efterlevandepensionen för änkor successivt och efter långtgående övergångsregler att försvinna.

Änkor, änklingsar och efterlevande sambor med barn kan visserligen få särskild efterlevandepension om deras möjligheter att försörja sig genom dödsfallet nedsätts med minst hälften. Trots detta kommer de nya reglerna att innebära behov av ytterligare åtgärder till skydd för makar med låg eller ingen inkomst.

Det är viktigt att föräldrar kan ägna tillräcklig tid, på heltid eller deltid, åt vården av barnen utan att därför komma i sämre läge på äldre dar. Rätten att räkna ATP-år för vård av egna barn bör därför utvidgas till att gälla alla förskolebarn. Till detta kommer att de s.k. 15- och 30-årsreglerna får ökad betydelse genom att kvinnornas behov av att bygga upp en trygghet genom en egen ATP-pension ökar.

Pensionssystemet bör inte heller lägga sig i familjernas sätt att ordna arbetsfördelning och barnomsorg. Från moderat håll har vi därför krävt att gif-torätt i under äktenskapet intjänad ATP bör möjliggöras. En sådan skulle betyda mycket för kvinnor som huvudsakligen varit hemarbetande under äktenskapet men där makarna skiljs efter flera års äktenskap. En sådan rätt skulle också betyda mycket för efterlevande make, om den avlidne maken haft de huvudsakliga inkomsterna under äktenskapet. Pensionsberedningen har på vårt förslag lovat att grundligt utreda denna fråga.

Det är också angeläget att inga hinder läggs i vägen för dem som själva vill ordna ett kompletterande försäkringsskydd.

En viktig förutsättning föreligger genom "fribrevseffekten" i övergångsbestämmelserna till de nya reglerna för efterlevandepensioneringen. Den innebär att de som vid de nya reglernas ikraftträdande hunnit en bit upp i åren har en grundplåt till en änkepension som endast behöver byggas på med ett mindre belopp och till en lägre kostnad än som annars skulle krävas.

På förslag av moderata samlingspartiet uttalade socialförsäkringsutskottet i samband med ändringen av reglerna för efterlevandepensioneringen att en



utgångspunkt "skall därvid vara att de grundläggande avdragsvillkoren avseende premier för frivilliga pensionsförsäkringar inte försämras". I strid med detta uttalande som riksdagen ställde sig bakom har avdragsrätten för pensionsförsäkringspremier för innevarande år begränsats till 75 procent.

Pensionsförsäkringar är ett långsiktigt sparande. Uppgårelsen mellan regeringen och folkpartiet om en årlig skatt från och med år 1991 på 15 procent på det kapital som förvaltas i försäkringsbolagens pensionsfonder för privata pensionsförsäkringar skulle avsevärt försämra avkastningen på pensionssparandet och kräva betydande premiehöjningar. Detta kan inte accepteras.

Vi anser vidare att avdrag bör medges utan begränsning när det gäller premier för efterlevandeförsäkring och att möjligheten att erhålla avdrag för premie för makes pensionsförsäkring bör återinföras. Rätt till avdragsgillt pensionssparande i bank bör också införas, där de sparade medlen beskattas när de tas ut.

## 11. Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

[att riksdagen hos regeringen begär förslag till en förbättrad avdragsrätt för underhållsskyldiga föräldrar.<sup>1)</sup>

[att riksdagen hos regeringen begär förslag innebärande att vid beräkning av tidsvinst vid resa till och från arbetet med bil också får inräknas den tid det tar att lämna och hämta barn på daghem m.m.,<sup>1)</sup>

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om reglerna om existensminimum,<sup>1)</sup>

1. att riksdagen hos regeringen begär skyndsamt förslag till sådan ändring av socialtjänstlagen att där klart framgår att vård av egna barn skall betraktas som jämbördigt med motsvarande förvärvsarbete,

[att riksdagen hos regeringen begär förslag som innebär att bostadsbidragens konsumtionsstyrande effekt minskar och att en plan framläggs enligt vilken bostadsbidragen stegvis och så långt möjligt ersätts med grundavdrag för barn. lägre skattetryck i övrigt samt flerbarnstillägg.<sup>2)</sup>

[att riksdagen avslår regeringens förslag om utbyggd föräldraförsäkring,<sup>3)</sup>

[att riksdagen beslutar att garantinivån inom föräldraförsäkringen från den 1 januari 1990 skall uppgå till en trehundra sextiofemtedel av basbeloppet om dagen.<sup>3)</sup>

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att skolstyrelsen skall ansvara för verksamheten i förskolan under året närmast före skolstarten,

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till statsbidragsregler för barnomsorgen i enlighet med vad som i motionen anförts,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motio-

nen anförts om beskattningen av privata pensionsförsäkringar liksom om förbättrade villkor för att teckna frivilliga tilläggsförsäkringar.<sup>1]</sup>

Mot. 1989/90  
So633

Stockholm den 25 januari 1990

*Sten Svensson (m)*

*Gullan Lindblad (m)*

*Charlotte Cederschiöld (m)*

*Ingvar Eriksson (m)*

*Margit Gennser (m)*

*Ingrid Hemmingsson (m)*

*Bertil Persson (m)*

*Per Stenmarck (m)*

*Ingegerd Troedsson (m)*

*Görel Bohlin (m)*

*Hans Dau (m)*

*Karin Falkmer (m)*

*Ann-Cathrine Haglund (m)*

*Ing-Britt Nygren (m)*

*Mona Saint Cyr (m)*

*Karl-Gösta Svenson (m)*

*Göran Åstrand (m)*

<sup>1</sup> 1989/90:Sk413

<sup>2</sup> 1989/90:Bo233

<sup>3</sup> 1989/90:Sf353



